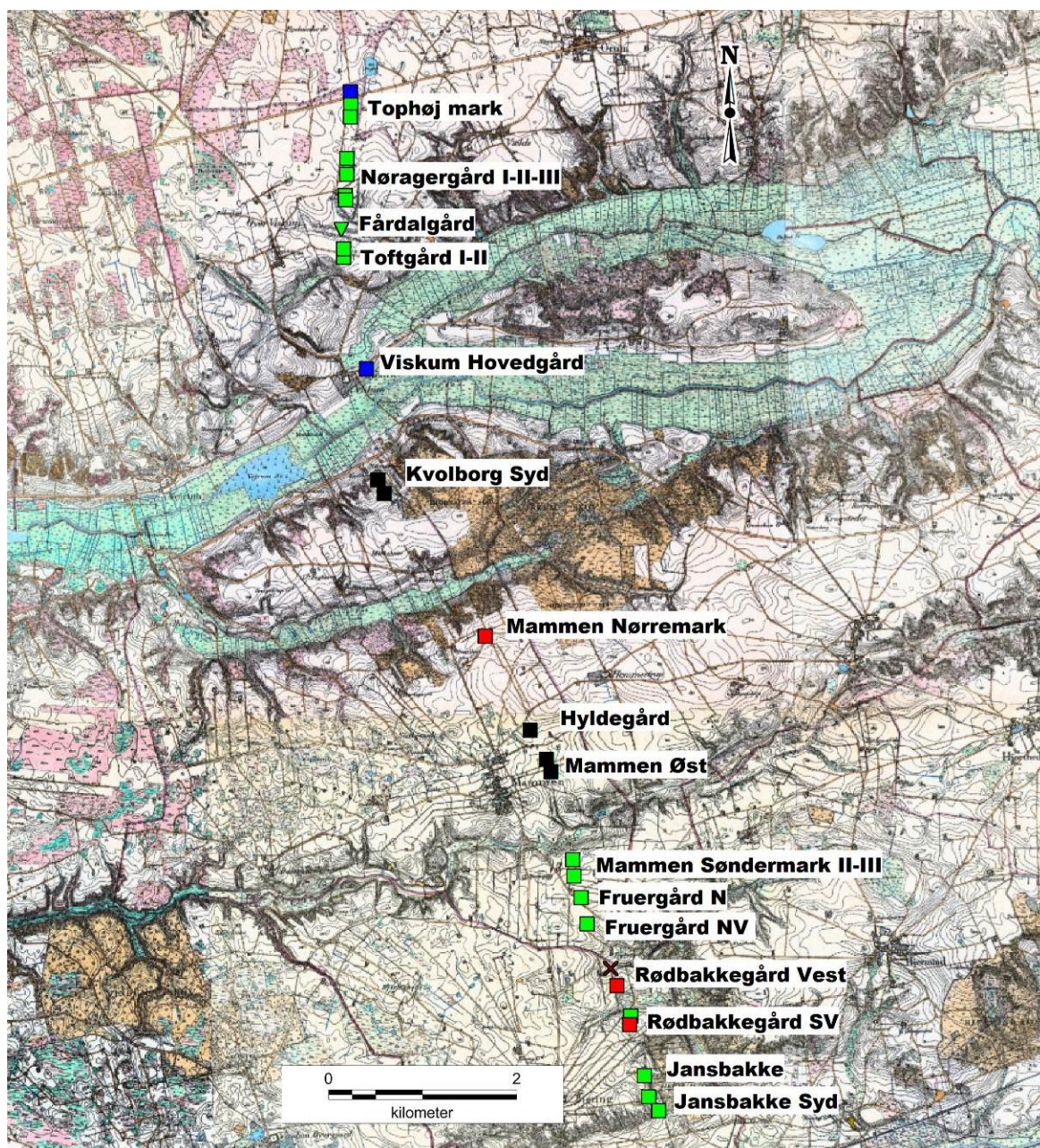

Linjearkæologi på et naturgasprojekt

Martin Mikkelsen

Kulturhistorisk Rapport

Viborg Museum 2014

Bygherrerapport nr. 76

Bygherre: Naturgas Midt-Nord I/S

ISBN 978-87-92778-33-8

Indledning

I 1980-1900'erne gennemførtes et af de største anlægsarbejder i Danmark, nemlig anlæggelsen af et net af naturgasledninger. Der blev nedlagt over 3.000 km rørledninger. De mange kilometer anlægsarbejder har gennem årene givet anledning til en mængde arkæologiske undersøgelser og resultaterne fra de tidlige udgravninger blev kort fremlagt i bogen ”Danmarks Længste Udgravning”.

Der nedlægges stadig naturgasledninger, og i 2004-2005 foretog Viborg Museum undersøgelser forud for nedlæggelsen af en ca. 11 km lang naturgasledning fra Bjerringbro til Foulum (fig. 1). Den ny ledning skulle forløbe fra Gudenådalen mod syd over højdedragene ved Bjerring og Mammen videre mod nord til et højdedrag ved Korreborg, og derfra tværs over Nørreådalen og videre op over endnu et højdedrag ved Fårdal nord for Viskum.

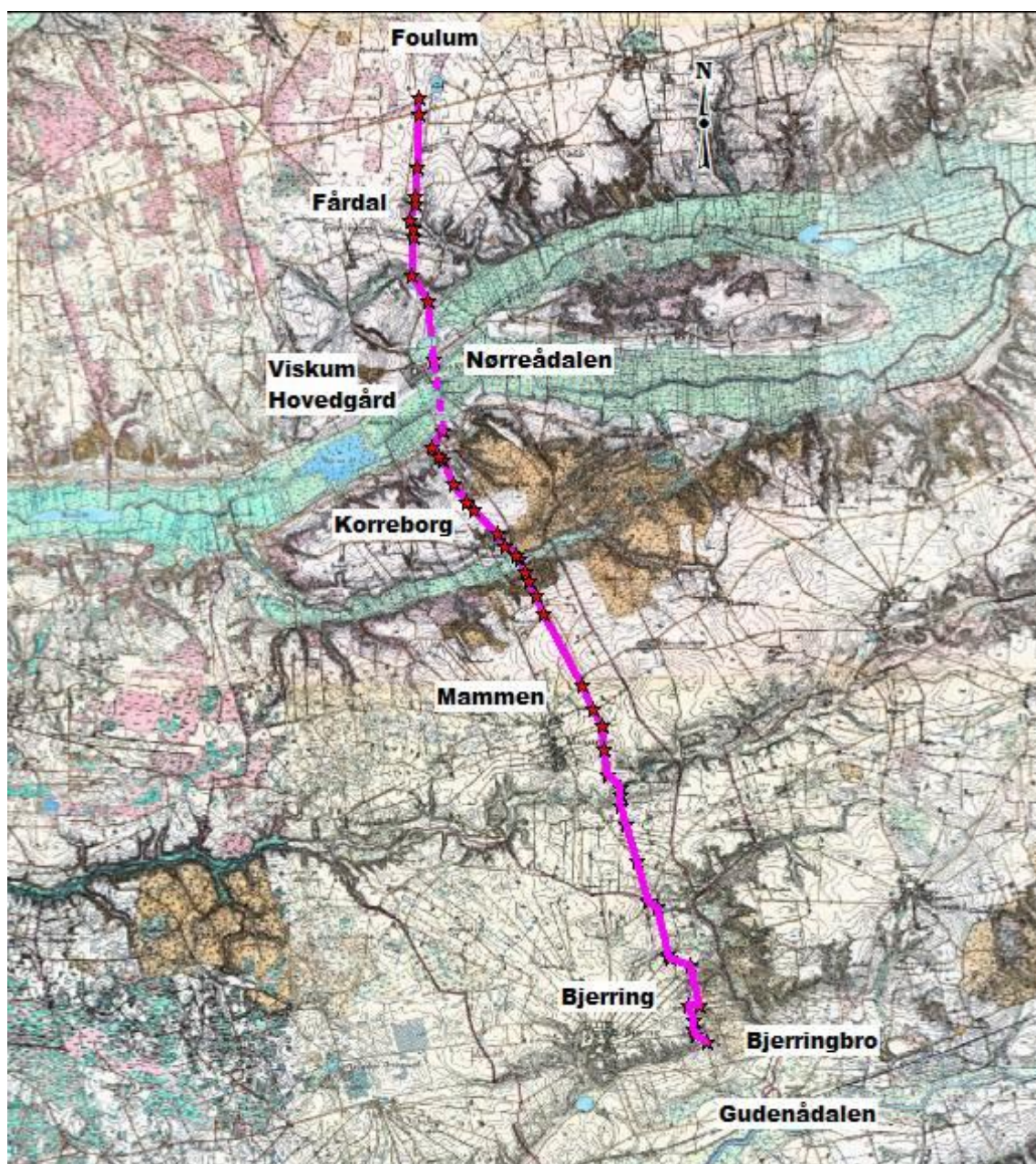

Fig. 1. Placering af naturgasledning fra Bjerringbro til Foulum.

For arkæologer var det et snit gennem vidt varierende former for landskab. Det giver dermed også muligheder for at knyttet eventuelle arkæologiske fund til de topografiske og landskabsmæssige forhold. Da det ikke var arkæologer, der havde bestemt linjeføringen var det også et snit, der ikke var præget af stereotype forestillinger om hvor arkæologiske fund kunne gøres. Resultaterne af en systematisk undersøgelse fra den ene ende til den anden ville derfor alt andet lige afspejle, hvor arkæologiske levn var bevaret, end det ville afspejle vores (nuværende) forestillinger om fortidens udnyttelse af de datidige landskaber.

Det holder dog ikke helt stik. Selv om det ikke er arkæologer, der sidder og planlægger hvor et sådant tracé skal placeres, så er der dog i nogle tilfælde taget hensyn til kendte fortidsminder, når forslag til en sådan linjeføring præsenteres for museet. Planlæggerne kan på ”*Fund og Fortidsminder*” se, hvor der tidligere er registreret fortidsminder, herunder ikke mindst gravhøje. Derfor vil linjeføringen som regel været placeret sådan, at man undgår at føre anlægsarbejdet hen over steder, hvor selv en for længst fjernet gravhøj har været placeret.

Det var da også tilfældet, da museet første gang fik præsenteret forslag til placeringen af naturgasledningen fra Bjerringbro til Foulum. Ikke en eneste kendt gravhøj ville blive berørt ved anlægsarbejdet, måske heller ikke så underligt, da der faktisk er relativt få kendte gravhøje i de områder traceet skulle føres igennem. På trods af dette viste det sig alligevel at være forkert. Ved en gennemvandring af strækningen kunne det nord for Nøragergård ved Fårdal ses, at en ikke registreret, overpløjet gravhøj lå lige midt i det planlagte tracéforløb. Det meddelte vi bygherren, som derefter ændrede linjeføringen en smule, således at den nyopdagede gravhøj heller ikke ville blive berørt.

Ved gennemvandringen af strækningen fandt vi i øvrigt en lille, fin flintøkse (fig. 2). Den lå opløjet i en fugtig lavning, og den kan meget vel have været en næsten opbrugt økse, der er blevet ofret.

Figur 2. Tyndnakket flintøkse fra yngre stenalder (tragtbægerkulturen). Øksebladet er ca. 13 cm langt. De flotte striber skyldes, at nogle lag i flinten har været modtagelige for farvning af okker end de resterende dele af øksen.

Når nu alle gravhøje tilsyneladende var undgået, og der desuden ikke var andre registrerede fortidsminder i den planlagte linjeføring, var der så nogen grund til at forvente, at der ville dukke spor efter ukendte fortidsminder op? Ja, ja og ja. Med så langt et tracé og så varierende landskabsmæssige forhold, så ville det være ganske usædvanligt, hvis vi ikke ville finde en del ukendte bopladser. Med den valgte linjeføring var der to områder vi på forhånd var specielt interesserede i. Det var dels området ved Fårdalgård, hvor oplysninger, der kunne sætte

Fårdaldepotet fra yngre bronzealder i perspektiv ville være vigtige, dels området ved Mammen, hvor alle oplysninger om fund fra vikingetiden altid vil have interesse på grund af Mammen-graven. Men vi havde også kig på området ved Viskum Hovedgård, bl.a. fordi der tidligere var fundet en guldring fra vikingetiden i området. Så derfor vil jeg først præsentere resultaterne fra disse tre områder. Først derefter vil vi se på, hvad vi fandt andre steder.

Fundene fra yngre bronzealder nær Fårdaldepotet.

Fårdalfundet er et depotfund fra midten af yngre bronzealder (fig. 2). Dette fund er velkendt blandt arkæologer ikke mindst på grund af de usædvanlige bronzefigurer, der er en del af fundet (fig. 3).

Figur 3. Fårdaldepotet. a: Dele af fundet, dog uden bronzefigurerne. Foto: Nationalmuseet. b: Kvindefiguren fra depotet. Foto: Roberto Fortuna. Nationalmuseet.

Depotfundet blev gjort i 1926, da man skulle anlægge en jernbane fra Viborg til Hobro og på daværende tidspunkt troede man, at depotet var gjort et sted "... hvor Mennesker ikke havde Anledning til at færdes.", og den grundlæggende tanke bag dette var "... at Gaver til en Guddom anbringes paa et Sted, hvor ingen træder." (Kjær 1927:276). Det viste sig dog i 1980'erne, at Fårdaldepotet var nedlagt på et sted, hvor der formodentlig har været mange hundrede ild-/kogegruber fra samme tid. Det antages derfor nu, at der ved Fårdalgård har været en samlingsplads, hvor man mødtes mange gange i yngre bronzealder (Mikkelsen 2011). Fårdaldepotet var altså nedlagt på et sted, hvor man færdedes mange gange, og det var ikke nedlagt et sted, hvor ingen kom. Men et spørgsmål stod tilbage: Hvor tæt på stedet havde man boet? Vi havde indtil naturgasprojektet ingen fund, der kunne belyse dette spørgsmål. Det var derfor dette spørgsmål vi håbede på at de arkæologiske undersøgelser på naturgasledningen måske kunne hjælpe os med at besvare.

Selv om vi havde drømt om at finde spor efter enkelte hustomter havde ingen vist drømt om at finde så mange bebyggelsesspor, som det blev tilfældet. Der blev fundet spor efter hustomter både syd og nord for Fårdal (fig. 4).

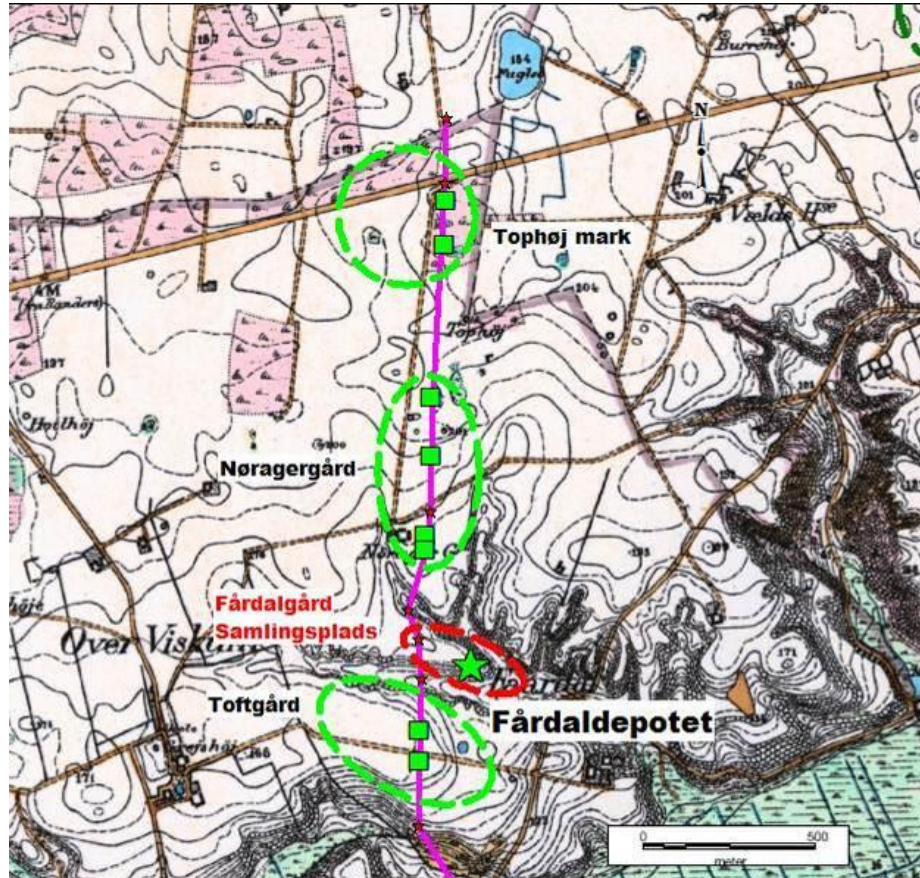

Fig. 4. Placering af hustomter fra yngre bronzealder i Fårdalområdet.

På højdedraget syd for Fårdal fandtes ved Toftgård I spor efter fire treskibede huse, der alle foreslås dateret til yngre bronzealder. Lidt nord for fandtes ved Toftgård II også spor efter et muligt treskibet hus, der også foreslås dateret til yngre bronzealder. I sidstnævnte område blev også gjort lidt yngre fund, hvilket antyder, at bosættelsen i området fortsætter ind i tidlig jernalder.

På højdedraget lige nord for Fårdal fandtes ved Nøragergård III spor efter to eller evt. tre treskibede huse, der tilsyneladende har afløst hinanden. Dertil kom råstofgruber med bopladsaffald og ild-/køgegruber. Lidt længere mod nord fandtes ved Nøragergård II spor efter yderligere to treskibede huse, der kan være til samme gård. Længst mod nord fandtes ved Nøragergård I spor efter bl.a. et enkelt treskibet hus. Dateringsrammen for boplads-sporene ved Nøragergård I-II-III foreslås også her at være yngre bronzealder og evt. tidlig jernalder, men det kan ikke helt udelukkes, at der også er anlæg fra ældre bronzealder.

I betragtning af det smalle tracé og højdedragenes størrelse ved Toftgård og ved Nøragergård må det antages, at vi kun har fundet spor efter en mindre del af de hustomter og andre anlæg, der samlet set har været på de to højdedrag. Det synes dermed sandsynliggjort, at der både lige syd og lige nord for Fårdalfundet og samlingspladsen ved Fårdalgård, har været bosættelse gennem hele yngre bronzealder indtil tidligt i ældre jernalder. Ikke alene ser Fårdaldepotet ud til at være nedlagt på en samlingsplads, men det ser også ud til, at der har været samtidige bopladser på alle de nærmeste topografisk oplagte arealer.

Mammen-området.

Museets langvarige interesse i Mammen-området skyldes de usædvanligt flotte fund fra Mammen-graven, der er en af de mest kendte vikingetidsgrave i Danmark. Dertil kommer fund af flot udsmykkede mankestole samt af en brønd fra vikingetiden. De to sidstnævnte fund er gjort i selve Mammen, men Mammen-graven er fundet i gravhøjen ”Bjerringhøj”, der lå på den anden side af en lille smeltevandsdal syd for Mammen (fig. 5).

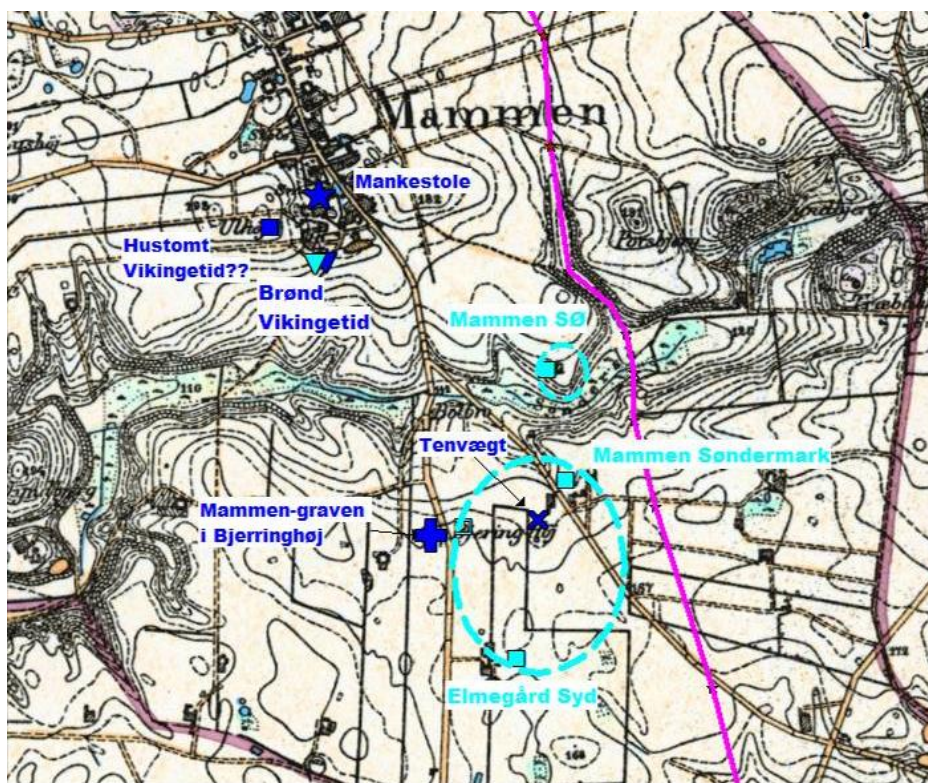

Fig. 5. Fund fra yngre jernalder i Mammen-området.

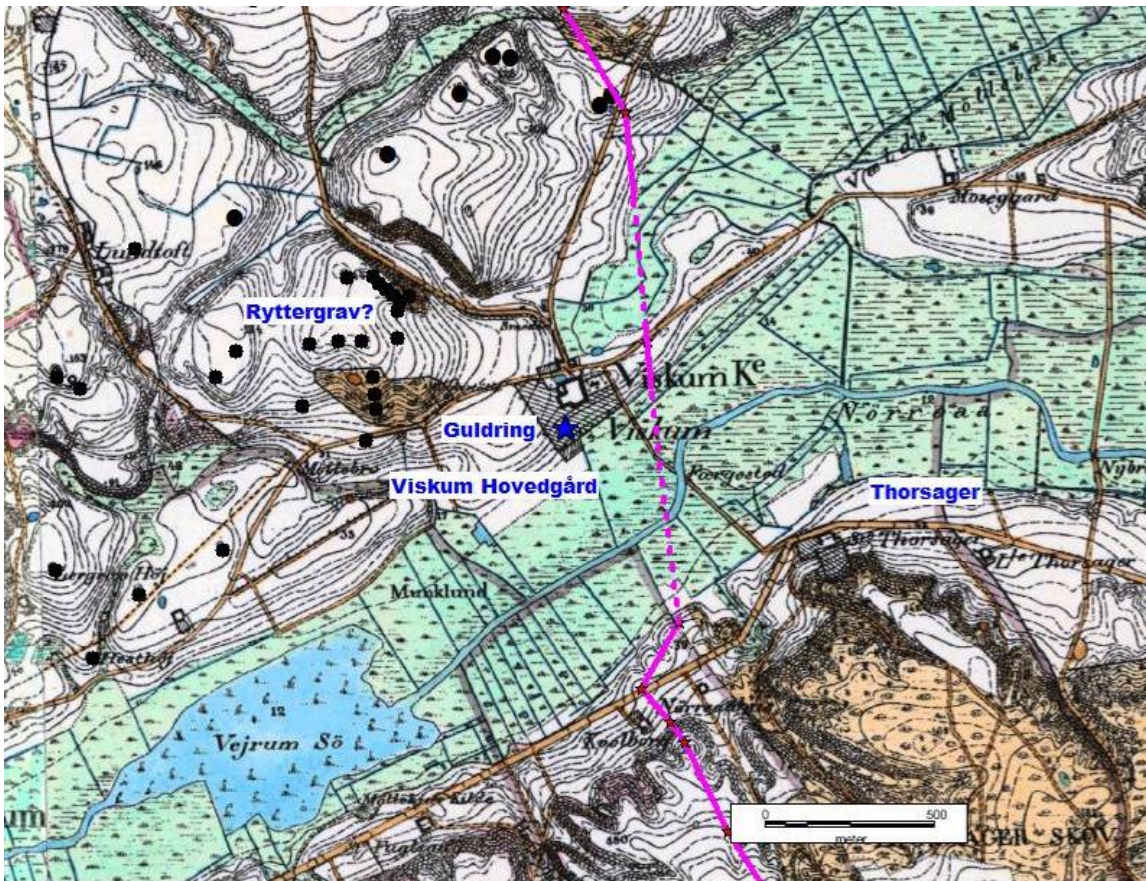
Også her har det siden fundet været et oplagt spørgsmål, hvor den højtstående mand fra Mammen-graven har boet. Længe var tesen, at det var et sted i det område, hvor Mammen i dag ligger, men trods relativt omfattende undersøgelser i og lige omkring Mammen er det her kun lykkedes at finde et enkelt mindre hus, der måske kan være fra vikingetiden. Ved nogle arkæologiske undersøgelser mellem 2001 og 2004 blev der fundet spor efter flere gårdsanlæg, der alle formodes at være fra yngre jernalder, men dog alle lidt ældre end Mammen-graven. Disse fund blev dels gjort lidt sydøst for selve Mammen, på Mammen Søndermark og ved Elmegård lidt længere mod syd (fig. 5). I den forbindelse blev museet også præsenteret for fund af tenvægte ved en ejendom på Mammen Søndermark. Samlet set betød disse fund, at fokus nu var flyttet fra selve Mammen til et større område øst for Bjerringhøj.

Naturgasledningen var placeret lige øst for nogle af fundene og da de arkæologiske prøvegravninger på naturgasledningen skulle gennemføres var et af de spændende spørgsmål derfor, om vi ville finde yderligere bopladsspor fra yngre jernalder og dermed eventuelt fra vikingetiden.

Det gjorde vi ikke! De spor efter fortidsminder vi fandt i det relevante område var alle ældre. Ikke det mindste spor efter bebyggelse eller andre fund fra vikingetiden blev der gjort. Hvorfor så nævne dette? Fordi det negative resultat faktisk er et vigtigt resultat. Vi har formodentlig nu fået afgrænset bosættelsesområdet mod øst, og ved dermed, hvor vi ikke længere behøver at lede bebyggelse fra vikingetiden.

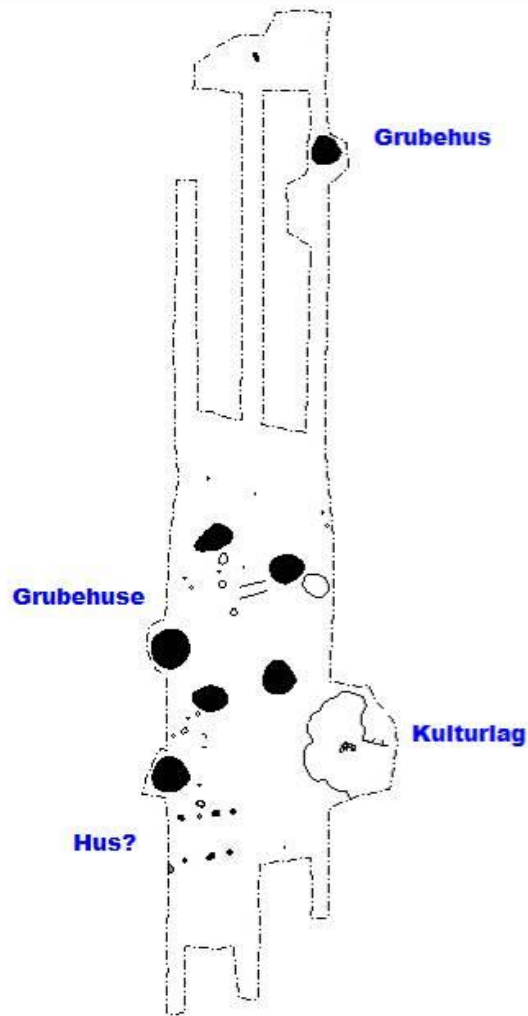
Viskum Hovedgaard.

Området ved Viskum Hovedgård kunne også på forhånd være udpeget som et potentielt vigtigt område. Museet havde dog ikke tidligere foretaget undersøgelser eller fået fund fra arealer omkring gården. Når det alligevel kunne vække interesse skyldtes det en række forhold (fig. 6). For det første var der tidligere fundet en guldring fra vikingetiden i gårdens have. For det andet kunne hovedgården have en historie langt tilbage i tiden, og det kunne på forhånd ikke udelukkes, at gårdens historie rakte helt tilbage til vikingetiden. For det tredje var den topografisk placering på en 'tange' langs nordsiden af Nørreådalen en oplagt god placering for bebyggelse. For det fjerde er der fra 1800-tallet oplysninger om fund af en mulig ryttergrav fra vikingetiden i en af de mange gravhøje på bakkedraget lige nordvest for gården. For det femte ville det være oplagt, at der kunne have været en N-S gående vej eller vadested tværs over Nørreådalen lige ved Viskum Hovedgård. I forlængelse af dette bemærkede vi også stednavnet "Thorsager" på den sydlige side af Nørreådalen. Stednavnet kan meget vel række tilbage til vikingetiden og godt nok skulle naturgasledningen her placeres vest for Thorsager, men dog ikke så langt mod vest, at vi kunne udelukke muligheden for bebyggelsesspor eller andre anlæg fra yngre jernalder.

Figur 6. Fund fra vikingetid og yngre jernalder ved Viskum Hovedgård

Naturgasledningen skulle her anlægges lige øst for hovedgården, hvilket betød, at det kun var en relativt kort strækning på ca. 100m på tværs af 'tangen' vi havde mulighed for at undersøge. Men på toppen og især sydsiden af 'tangen' fandtes omfattende bopladsspor i form af mindst syv grubehuse, et muligt langhus og rester af kulturlag (fig. 7). Eftersom vi jo også her kun undersøgte et ca. 16 m bredt bælte er det sandsynligt, at der har ligget et meget stort antal grubehuse på 'tangen' og jeg vil ikke blive overrasket, hvis der er tale om i hvert fald over 50 grubehuse.

Figur 7. Grubehuse og andre anlægsspor ved Viskum Hovedgård.

Fundene omfatter ornamenterede vævevægte, lerkarskår og en større mortersten? Der er tilsyneladende fund fra både y. romersk eller æ. germansk jernalder samt fra vikingetid og tidlig middelalder (fig. 8). Det synes oplagt, at der kun udgravet en (mindre) del af en bebyggelse, der givetvis fortsætter mod vest og som måske også kan fortsætte mod øst. Der kan således være tale om en gård- eller landsbybebyggelse med en lang bebyggelseskontinuitet, og det synes dermed ikke usandsynligt, at Viskum Hovedgårds oprindelse skal føres helt tilbage til yngre jernalder.

a

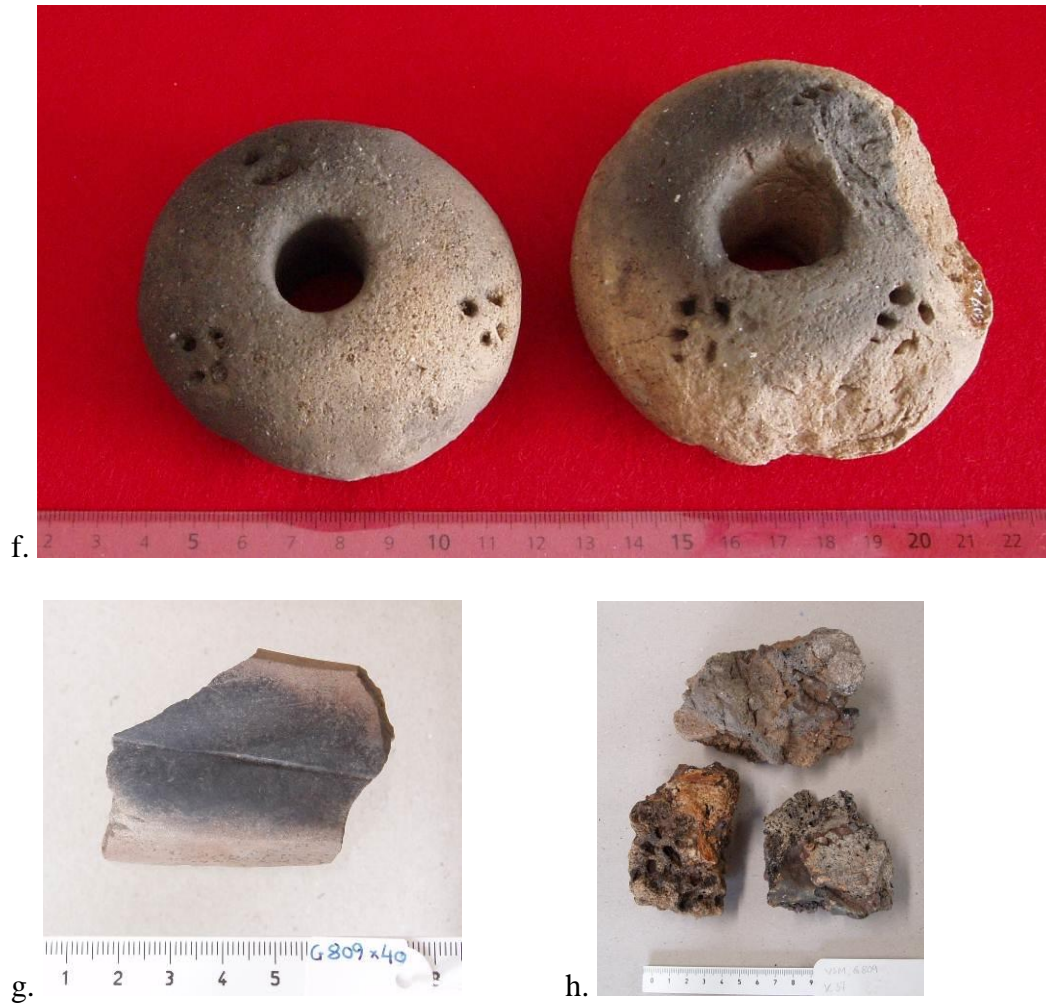
b

c.

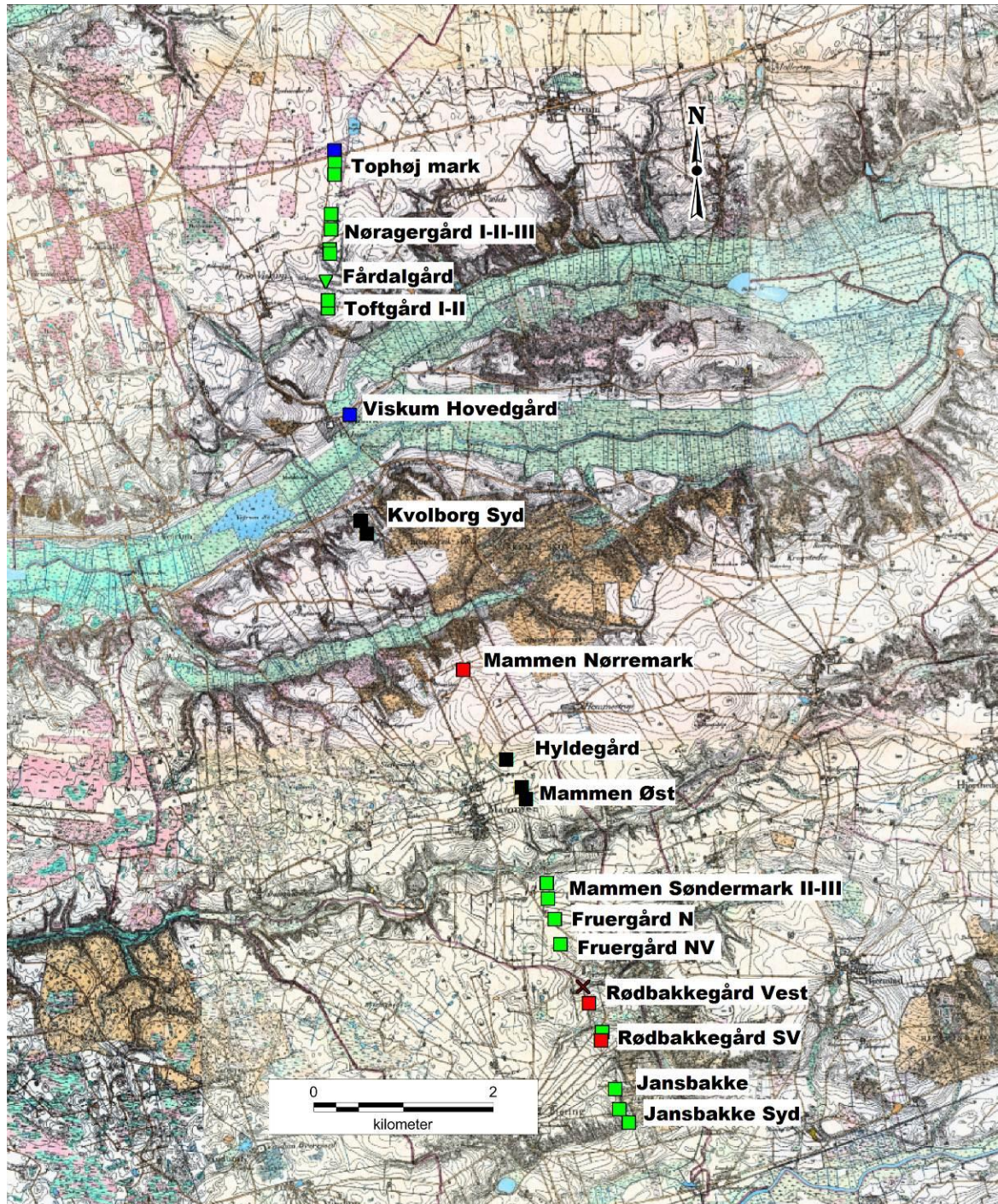
e.

Figur 8. Fund fra udgravningen ved Viskum Hovedgård. a: Bronzefibel. b. Del af kanneleret lerkar. c: Mortersten(?) med skåltegn. e: Halvkuglekar. f: To ornamenterede vævevægte. g: Brudstykke af slibe-/hvæssesten. h: Jernslagter

Andre fund

De ovennævnte fund var ikke de eneste resultater fra udgravningerne på naturgasledningen fra Bjerringbro til Foulum. En række andre steder blev der gjort fund, ikke mindst på strækningen mellem Bjerringbro og Mammen (fig. 9). Der skal ikke her redegøres for alle fundene, men nogle få er værd at bemærke.

Figur 9. Alle fund på naturgastraceet fra Bjerringbro til Foulum. Rød = stenalder. Grøn = bronzealder. Blå = yngre jernalder. Firkant = boplads. Trekant = Samlingsplads med ild-/kogegruber. X = Enkeltfund

Fund fra yngre stenalder dukker af og til op ved arkæologiske undersøgelser. Ved besigtigelsen af traceet fandtes i en lavning tæt ved Rødbakkegård Vest en tyndnakket flintøkse fra tragtbægerkulturen (fig. 2). Den er smukt patineret og formodentlig mindst 5.000 år gammel. Fundstedet kunne tyde på, at der er tale om en flintøkse, der er ofret. Bopladsspor fra yngre stenalder forekommer, men de er ofte dårligt bevarede, da anlægssporene fra den tid som regel ikke var særligt dybt nedgravede. Tre steder blev fundet bopladsspor fra yngre stenalder. De ældste fund er også fra tragtbægerkulturen og de er dels gjort ved Rødbakkegård SV (fig. 10a), dels på Mammen Nørremark (fig. 10b).

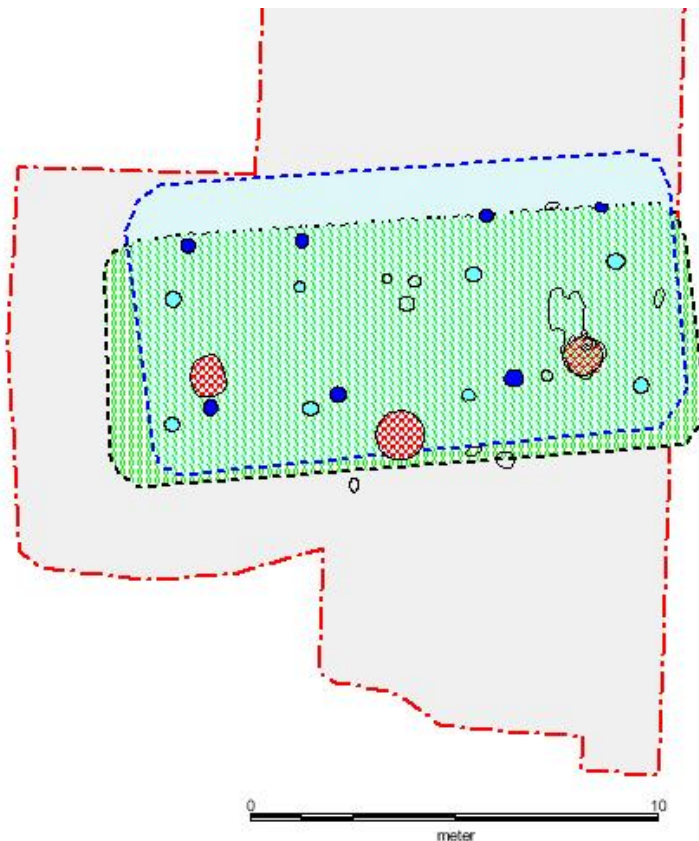
Figur 10. Lerkarskår fra tragtbægerkulturen: a: Rødbakkegård. b: Mammen Nørremark

De mest omfattende og lidt yngre bopladsspor blev fundet ved Rødbakkegård Vest. Her viser fund af lerkarskår viser, at man har boet her i enkeltgravskulturen for ca. 4.500 år siden (fig. 11).

Figur. 11: Lerkarskår fra enkeltgravskulturen fra Rødbakkegård Vest

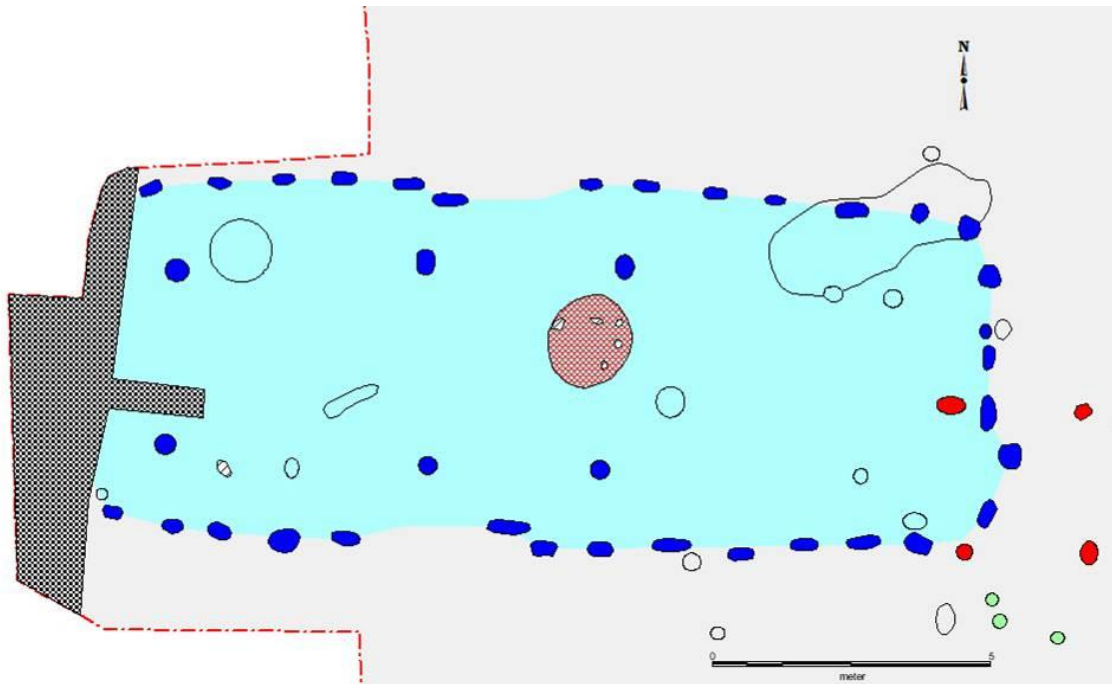
De fleste af fundene på naturgasledningen var dog fra bronzealderen og heraf var langt de fleste fra yngre bronzealder (fig. 9). Det vi finder er meget ofte spore efter datidens huse, og når det gælder yngre bronzealder er der meget ofte kun stolpehullerne til de tagbærende stolper der er tilbage, mens spor efter vægge er relativt sjældne (fig. 12). Når vi finder sådanne spor forekommer det ret tit, at man har revet et hus ned og bygget en andet, næsten tilsvarende hus på samme sted, sådan som det var tilfældet i det viste eksempel fra Tophøj Mark.

Figur 12. Tophøj Mark. Spor efter to huse, der formodes at være fra yngre bronzealder.

Ser vi på museets undersøgelser de sidste 10 år så svarer det godt til fundene fra mange andre undersøgelser. Ingen fundgruppe optræder så hyppigt som bopladser fra yngre bronzealder og som ofte rækker ind i den tidligste del af førromersk jernalder. På den tid flyttede man ofte husene rundt i landskabet. Det betyder, at hustomterne ligger spredt i større områder. Derfor påtræffes de meget ofte. Fra forekomsten af gravfund fra yngre bronzealder vidste vi tidligere, at Viborgegnen var et af de tættest befolkede områder på den tid. Det bekræftes nu af de mange fund af hustomter og andre bosættelsesspor. Jeg har allerede omtalt fundene ved Fårdal, men som det fremgår af kortet (fig. 9), så blev der også fundet mange bopladser fra yngre bronzealder i den sydlige del af området. Nok så bemærkelsesværdigt er dog, at der ikke er gjort daterede fund fra yngre bronzealder på strækningen fra Mammen og til Kvolborg. De få fund fra denne del af strækningen kunne tyde på, at der gennem betydelige dele af forhistorien har været et ubeboet område her, måske fordi der har været skov. Det store skovområde ved Thorsager lige øst for Kvolborg Syd har måske en historie, der rækker usædvanligt langt tilbage.

Fund fra yngre jernalder er den næst hyppigste fundgruppe i museets ansvarsområde. Fundene ved Viskum Hovedgård er allerede omtalt. Længst mod nord blev der på Tophøj Mark fundet endnu spor efter endnu en boplads fra yngre jernalder. Her var der et spor efter bl.a. mindst et treskibet hus, der ud fra hustypen foreslås at være fra vikingetiden (fig. 13). En landmand havde i nærheden fundet en halv drejekværnsten af granatglimmerskiffer, så det synes rimeligt at antage, at der på Tophøj Mark ligger en større bosættelse fra denne tid.

Figur 13: Tophøj Mark. Spor efter et treskibet hus fra vikingetiden

Afsluttende bemærkninger.

Som der fremgår af det ovenstående, så blev der fundet spor efter mange fortidsminder, som vi ikke kendte til før arbejdet på naturgasledningen fra Bjerringbro til Foulum. Ud over nye fund på én tidligere kendt lokalitet, så har vi registeret 27 nye lokaliteter på de godt 10 km vi foretog undersøgelser på (se tabel 1 nedenfor). Det vil sige, at for hver løbende kilometer har vi næsten fået oplysninger om tre nye lokaliteter. Det viser noget om, hvor mange ukendte fortidsminder, der ligger rundt omkring i landskabet, og det er vel og mærke fortidsminder, som ikke uden videre kan ses på overfladen, sådan som det er tilfældet med de fredede gravhøje.

Det er klart, at på de smalle traceer, vi kan undersøge i forbindelse med nedlægningen af f.eks. naturgasledninger og elkabler, får vi sjældent undersøgt en hel boplads endsi-ge en hel gravplads, hvis vi skulle støde på sådan en. Men som det var tilfældet ved Fårdal og ved Viskum Hovedgård, så kan nogle af resultaterne fra de ofte begrænsede undersøgelser af hver enkelt boplads også hurtigt vise sig at være vigtige. Efter udgravningen ved Viskum Hovedgård har det oven i købet vist sig at områderne omkring gården rummer usædvanligt mange fine metalfund fra yngre jernalder. Og som ved Mammen kan det altså også være et vigtigt resultat, at vi intet finder, da det har hjulpet os til at afgrænse udstrækningen af den boplads, vi mener høre til Mammen-graven. Og hvem ved - måske er det engang i fremtiden en af de andre lokaliteter, der viser sig at være vigtige for forståelsen af et spørgsmål, vi i dag ikke har fantasi til at stille!

Tak til Naturgas Midt-Nord I/S for det gode samarbejde i forbindelse med udgravningen.

Relevant litteratur

Jensen J. 2006: Danmarks Oldtid – Bronzealder 2000-500

Kjær, H. 1927: To Votivfund fra yngre bronzealder, fra Fyen og Jylland. *Aarbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie* 1927, s. 51-71

Mikkelsen, M. 2011: *Fårdalfundet i yngre bronzealders kulturlandskab. Fra periferi til centrum*. I: Boddum, S. & Mikkelsen, M. & Terkildsen, N. (eds.) 2011: Depotfund i yngre bronzealders lokale kulturlandskab. Viborg Museum & Holstebro Museum 2011 s. 37-61

Diverse oplysninger:

Viborg Museums j. nr.: VSM G626 (administration) og andre sager. jf. tabel 1

Lokalitet: Se tabel 1

Sogn, herred og amt: Se tabel 1

Fund og Fortidsminder: Se tabel 1

Kulturarvsstyrelsens j. nr.: 2003-2122-0282

Bygherre: Naturgas Midt-Nord I/S

Tabel 1. Oversigt over fund på naturgasledningen fra Bjerringbro til Foulum. Med fed fremhævet de steder, hvor der blev foretaget egentlige udgravninger. Rød: Fund fra yngre stenalder. Grøn: Fund fra bronzealder. Blå: Fund fra yngre jernalder. Sort: Udaterede fund

FF	VSM-nr.	Navn	Fund	Datering
131211-81	G806	Tophøj Mark	Agersystem	Middelalder?
131211-146	G806	Tophøj Mark	Boplads	Vikingetid
131211-60	G806	Tophøj Mark	Boplads	Bronzealder
131211-67	G805	Nøragergård	Boplads	Bronzealder
131211-118	G626	Nøragergård	Hjulspor	Y. bronzealder
131211-66	G805	Nøragergård	Boplads	Bronzealder
131211-65	G805	Nøragergård III	Boplads	Bronzealder
131211-53	G804	Fårdalgård	Samlingsplads	Bronzealder
131211-69	G808	Toftgård II	Boplads	Bronzealder
131211-68	G808	Toftgård I	Boplads	Bronzealder
131211-61	G809	Viskum Hovedgård	Boplads	Y. jernalder
130709-59	08902	Kvolborg Syd	Boplads	Udateret
130709-60	08902	Kvolborg Syd	Boplads?	Udateret
130709-56	G821	Mammen Nørremark	Boplads	Y. stenalder
130709-53	G626	Hyldegård	Boplads?	Udateret
130709-57	G828	Mammen Øst I	Boplads?	Udateret
130709-58	G828	Mammen Øst II	Boplads?	Udateret
130709-54	G819	Mammen Søndermark II	Boplads	Bronzealder
130709-55	G820	Mammen Søndermark III	Boplads	Bronzealder
130709-61	G818	Fruergård Nord	Boplads	Bronzealder
130709-62	08954	Fruergård NV	Boplads	Bronzealder
130701-38	G560S1	Fruergård	Depotfund?	Y. stenalder
130701-44	G813	Rødbakkegård Vest	Boplads	Y. stenalder
130701-82	G707	Rødbakkegaard SV	Boplads	Y. stenalder
130701-39	G707	Rødbakkegaard SV	Boplads	Bronzealder
130701-43	G815	Jansbakke	Boplads	Bronzealder?
130701-42	G814	Jansbakke Syd	Boplads	Bronzealder
130701-41	G814	Jansbakke Syd	Boplads	Bronzealder

Dokumentationsmaterialet bestående af beretning, tegninger, fund, fotos m.v. opbevares på Viborg Museum, Hjultorvet 4, 8800 Viborg.

Om bygherrerapporter

Når der er foretaget en arkæologisk udgravning, der er helt eller delvist finansieret af en privat eller offentlig bygherre, skal der udarbejdes en særskilt rapport til bygherren. Bygherrerapporten skal være almindeligt tilgængelig, præsentere udgravningens resultater og sætte dem i sammenhæng med det omgivende landskabs kulturhistorie.¹

Viborg Museum har besluttet at udgive museets bygherrerapporter i en fortløbende serie. Ældre numre kan købes for 20 kr. (medmindre andet er anført) ved henvendelse til museet.

Liste over Viborg Museums bygherrerapporter

1. Båndruplund – en boplads fra bronzealder og tidlig jernalder. Martin Mikkelsen. 2004.
2. Nordentofte, Skals – en boplads fra sen yngre stenalder, bronzealder og tidlig jernalder. Martin Mikkelsen og Mikael H. Nielsen. 2004.
3. Brokbakken – en samlingsplads fra bronzealder og en gravplads fra ældre jernalder. Martin Mikkelsen og Mikael H. Nielsen. 2004.
4. Lynderup SV – et aktivitetsområde fra sen yngre stenalder og bronzealder. Martin Mikkelsen og Mikael H. Nielsen. 2006.
5. Teglværksvej – en boplads fra ældre bronzealder. Martin Mikkelsen. 2005.
6. Klejtrup Syd – en boplads fra sen yngre stenalder / tidlig ældre bronzealder. Marianne Høyem Andreasen. 2005.
7. Krogen, Aidt. Gravplads, huse, kirke og agersystemer fra jernalder og middelalder. Njal J. Geertz og Astrid Skou Hansen. 2012.
8. Højvangen, Ørum. Kamilla Fiedler Terkildsen og Martin Mikkelsen. Under udarbejdelse.
9. Stenshede – en gravhøj og andre fund fra yngre stenalder. Sanne Boddum og Martin Mikkelsen. 2006
10. Ørum Sportsplads – et aktivitetsområde fra ældre jernalder. Mikael H. Nielsen. 2005
11. Sundstrup Øst – en boplads fra yngre stenalder. Mikkel Kiildsen. 2006.
12. Ettrupvej, Fjelsø – to aktivitetsområder fra bronzealder eller jernalder. Kamilla Fiedler Terkildsen. 2006.
13. Løvel Syd - bebyggelse spor fra yngre bronzealder og ældre germansk jernalder. Malene R. Beck & Dorthe Kaldal Mikkelsen. 2006.
14. Skaldehøj og Arildsvej - to bopladser fra førromersk jernalder. Mikkel Kiildsen. Under udarbejdelse.
15. Liseborg- et forsvarsværk fra tidlig førromersk jernalder. Dorthe Kaldal Mikkelsen 2009.
16. Lindum syd – langhus fra middelalderen. Jesper Hjeremind. 2006.
17. Søhuset, Viborg - på kanten af middelalderbyen. Marianne Greve Iversen. 2006.
18. Formyre SØ - hustomt og grave fra sen ældre bronzealder - fladmarksgravpladser fra tidlig jernalder. Martin Mikkelsen. 2009.
19. Tindbækvej 25 - Gravhøj fra enkeltgravskultur. Martin Mikkelsen og Mikkel Kiildsen. 2007.
20. Langmosegård - en boplads fra yngre bronzealder. Martin Mikkelsen. 2007.
21. Løgstrup SØ - en boplads fra yngre jernalder - aktivitetsspor fra yngre bronzealder. Sanne Boddum, Mikkel Kiildsen & Mikael H. Nielsen. 2007.
22. Viborg Vestermark - Bopladser fra bronzealderen. og Martin Mikkelsen. Under udarbejdelse.
23. Ridder Munks Vej - En gravplads m.m. fra stenalder, bronzealder og jernalder. Sanne Boddum og Martin Mikkelsen. 2007
24. Rødding SV - bebyggelse fra yngre bronzealder og ældre førromersk jernalder. Mikkel Kiildsen. 2009.
25. Randrup Mølle – et langhus med forsænket østende fra yngre stenalder. Sidsel Wåhlin og Martin Mikkelsen. 2008.
26. Spangsdal II og Gl. Asmild. Gårdsanlæg fra Middelalder og nyere tid. Mette Klingenberg og Lars Ager-snap Larsen. 2010.
27. Bjerring Hede - bopladser og gravplads fra ældre jernalder . Asger V. Amundsen, Tobias Danborg Torfing og Martin Mikkelsen 2012.
28. Liseborg Høje - bopladser fra yngre bronzealder - begravelse i vognfading fra vikingetid. Elin Vanting & Dorthe Kaldal Mikkelsen. 2009.
29. Stenshede Syd - Gravhøj fra enkeltgravskultur - bopladser fra yngre bronzealder og ældre jernalder. Claus Sørensen og Martin Mikkelsen. 2009.
30. Hjortdalgård - en boplads fra ældre jernalder. Claus Frederik Sørensen og Dorthe Kaldal Mikkelsen. 2009
31. Sønder Mose - en bebyggelse fra ældre bronzealder. Dorthe Kaldal Mikkelsen. 2009.
32. Rådmandshus – bebyggelse fra yngre vikingetid og ældre middelalder på Viborg Vestermark. Mikkel Kiildsen. 2009.
33. Højlund Spangsdal I – landsby fra yngre jernalder. Sanne Boddum. 2009.

¹ Kulturarvsstyrelsen: Retningslinjer for udformning af rapport til bygherre/anlægsmyndighed

34. Rugballegård – brandgrave og boplads fra førromersk jernalder. Martin Mikkelsen. 2009.
35. Kokær Høj – bebyggelse fra jernalder. Mikkel Kiildsen. 2009.
36. Birgittelyst – boplads og aktivitetsområde fra yngre bronzealder og førromersk jernalder samt vejforløb fra historisk tid. Jakob Westermann og Dorthe Kaldal Mikkelsen. 2009.
37. Ørum Industrivej – boplads fra yngre bronzealder og førromersk jernalder. Elin Vanting. 2009.
38. Mølgård, Resen – boplads fra førromersk jernalder. Martin Mikkelsen, Mikkel Kiildsen, Kamilla F. Terkildsen. 2009.
39. Iller – en bebyggelse fra yngre jernalder. Dorthe Kaldal Mikkelsen. 2009.
40. Toftumvej, Mønsted. Jættestuetomt fra yngre stenalder samt boplads fra romersk jernalder. Kamilla Fiedler Terkildsen. 2009.
41. Hulbækvej 31 – boplads og grave fra ældre jernalder. Martin Mikkelsen. 2009.
42. Hørup – bebyggelse spor fra ældre og yngre jernalder. Mikkel Kiildsen & Dorthe Kaldal Mikkelsen. 2009.
43. Tindbæk Hestehave – en boplads fra yngre stenalder samt en boplads og en urnegrav fra yngre jernalder. Sanne Boddum. 2010.
44. Møllegård, Klejtrup – boplads fra sen yngre stenalder og bronzealder. Sanne Boddum. 2010.
45. Neder Hallum, Ravnstrup – bebyggelse og aktivitetsspor fra germansk jernalder og vikingetid. Mette Klingenberg. 2010.
46. Løgstrup Nord – bebyggelse fra yngre stenalder til førromersk jernalder. Mikkel Kiildsen. 2010.
47. Haugårdvej 17 – en bebyggelse fra yngre bronzealder. Lars Agersnap Larsen. 2010.
48. Ørndrup Vest – aktivitetsspor fra yngre stenalder og bebyggelse fra yngre bronzealder og ældre jernalder. Sanne Boddum. 2010.
49. Skals Nord – en bebyggelse fra yngre bronzealder og/eller tidlig førromersk jernalder. Lars Agersnap Larsen. 2010.
50. Hestdalvej, Viborg Vestermark – bebyggelse fra yngre vikingetid og ældre middelalder. Mikkel Kiildsen. 2011.
51. Hjarbækvej – en lille samlingsplads fra yngre bronzealder. Lars Agersnap Larsen. 2011.
52. Tapdrup Vest – bebyggelse og aktivitetsområde fra ældre jernalder samt overpløjet gravhøj fra yngre stenalder. Mikkel Kiildsen 2011.
53. Troelstrup – bebyggelse fra ældre jernalder. Mikkel Kiildsen 2011.
54. Duehøj Syd – boplads og begravelser fra bronzealderen. Martin Mikkelsen 2011.
55. Toftum – boplads fra ældre jernalder. Kamilla Fiedler Terkildsen
56. Hvolris Skovbakke, Hvolris Jernalderlandsby. Martin Mikkelsen
57. Låstrup Bakken – boplads fra yngre bronzealder. Bente Grundvad, Sidsel Wåhlin, Kamilla Fiedler Terkildsen og Martin Mikkelsen.
58. Kragssøgård - boplads fra yngre bronzealder. Martin Mikkelsen 2011.
59. Liseborg Høje II - Små treskibede huse fra y. stenalder. Kamilla Fiedler Terkildsen og Martin Mikkelsen 2011.
60. Korsbakken og Havhus - bebyggelse fra yngre romersk - ældre germansk jernalder Bente Grundvad Nielsen og Kamilla Fiedler Terkildsen 2011.
61. Domsdalsgård - gravplads fra ældre romersk jernalder, - landsby fra ældre og yngre germansk jernalder. Kamilla Fiedler Terkildsen og Sanne Boddum. 2011.
62. Bygdalgård – bebyggelse fra yngre stenalder til slutningen af bronzealderen. Mikkel Kiildsen & Sidsel Wåhlin 2012.
63. Kærgård, Daugbjerg. En landsby med tekstilproduktion fra yngre jernalder. Mette Klingenberg og Kamilla Fiedler Terkildsen. 2012.
64. Spangsdal II – Boplads fra yngre bronzealder og/eller ældre jernalder. Sanne Boddum. 2012.
65. Abildal. En boplads fra sen yngre stenalder, samt brandgrave fra yngre bronzealder. Lars Agersnap Larsen. 2012.
66. Mammen Søndervang – bebyggelse og aktivitetsområde fra yngre bronzealder. Mikkel Kiildsen. 2012.
67. Kvorning 9a – boplads fra yngre bronzealder – gravplads og bebyggelse fra yngre romersk jernalder. Sanne Boddum 2012.
68. Hulbættet ved Liseborg - nye resultater. Astrid Skou Hansen 2012.
69. Selli Ager, Aidt. En urnegrav med ringgrøft fra sen førromersk jernalder og en gravplads fra ældre vikingetid. Marianne Greve Iversen, Martin Mikkelsen og Astrid Skou Hansen 2012.
70. Aalestrup. - To bebyggelser fra førromersk jernalder. Kamilla Fiedler Terkildsen 2012.
71. Rishøjen - bebyggelse fra yngre stenalder og bebyggelse og gravplads fra yngre bronzealder/ældre førromersk jernalder samt tre grave i én, måske fra yngre jernalder. Kamilla Fiedler Terkildsen 2012.
72. Begravelse og kirkegårdshegn fra Sct. Mathias kirkegård i Viborg. Jesper Hjeremind 2012.
73. Asmild Klostervej. Bebyggelse fra yngre bronzealder og ældre middelalder. Lars Agersnap Larsen 2013.
74. Nederhede. Aktivitetsområde fra yngre stenalder. Kamilla Fiedler Terkildsen 2013.
75. Spangsbjerg. Bebyggelse og skattefund fra yngre jernalder. Astrid Skou Hansen 2014.

